

ДЕРЖАВНА МІГРАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу
міграційних процесів**

**ОПЕРАТИВНИЙ ЗВІТ
З МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
(1 – 7 квітня 2016 року)**

Київ 2016

Оперативний звіт підготовлено Контактним інформаційно-аналітичним центром з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів Державної міграційної служби України створений відповідно до наказу ДМС від 29 травня 2015 року № 64 в рамках виконання рекомендацій, що містяться у п'ятій доповіді ЄК щодо прогресу України у виконанні Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму.

Контактний інформаційно-аналітичний центр з моніторингу міграційних процесів діє на базі Управління документального забезпечення, роботи зі зверненнями громадян та запитами на інформацію Державної міграційної служби України.

У звіті представлені оперативні (за тиждень) результати спостережень за основними подіями в Україні та світі, з метою здійснення прогнозу розвитку міграційних процесів в Україні.

У звіті використано статистичну інформацію ДМС, Оперативної групи Міжвідомчого координаційного штабу з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення АТО, звіти СММ ОБСЄ, інформаційні повідомлення Держприкордонслужби, СБУ, Інформаційно-аналітичного центру, ДСНС, агенцій УНІАН та Deutsche Welle, української служби Британської телерадіомовної корпорації, МОМ, Єврокомісії, радіо «Свобода», інформаційного порталу Warsintheworld.

ЗМІСТ

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ	2
1.1. Зовнішні показники	2
1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі	2
1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі	2
1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, ...	4
1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі	5
1.2. Внутрішні показники	8
1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.	8
1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.	8
1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.	9
1.2.4. Зміни в законодавстві	11
II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ.....	11
2.1. У сфері внутрішньої міграції.....	11
2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції.....	14
2.3. У сфері надання притулку.....	15
2.4. У сфері трудової міграції	16

I. ОКРЕМІ ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ

1.1. Зовнішні показники

1.1.1. Соціально-політична ситуація у світі

Минулого тижня (1 – 7 квітня) світові події, які мали прямий або опосередкований вплив на міграцію, були такими:

- **1 квітня** стало відомо, що у Ліберії 30 березня зафіксований новий випадок смерті від лихоманки Ебола – буквально на наступний день після того, як ВООЗ скасувала надзвичайний стан через цей вірус.

Найбільша спалах захворювання стався в 2014 році в Західній Африці й не завершилася досі. В результаті цієї хвилі захворюваності вже померли майже 11,3 тисячі осіб з 27,7 тисяч хворих (летальність – 41%);

- головнокомандувач сил НАТО в Європі Філіп Брідлав поінформував про рішення Пентагону з лютого 2017 року посилити оборону східних кордонів Європи 4-ма тисячами військових та понад 200 танками.

Більшість військових – будуть американцями. Танкові бригади по чергово перебуватимуть у Болгарії, Румунії, Польщі, Латвії, Литві та Естонії для посилення захисту європейських держав від агресивної політики Росії;

- на тижні, що минув групою журналістів опубліковано глобальне розслідування про офшори світової еліти.

Доповідь стала можливою завдяки витоку 11 мільйонів документів з 1977 по 2015 роки з бази даних панамської компанії Mossack Fonseca, четвертої за величиною в світі офшорної юридичної фірми. В документах містяться посилання на 72 нинішніх або колишніх глав держав, у тому числі диктаторів, обвинувачених у пограбуванні своїх країн.

В документах містяться дані про секретні офшорні компанії, пов'язані з сім'ями і сподвижниками президента РФ Володимира Путіна, Хосні Мубарака в Єгипті, Муаммара Каддафі в Лівії та Асада у Сирії, членами сімей голови КНР Сі Цзіньпіна, президента Азербайджану Ільхама Алієва, короля Марокко Мухаммеда VI і короля Саудівської Аравії Салмана ібн Абдул-Азіз Аль Сауда, покійного батька нинішнього прем'єр-міністра Великобританії Девіда Кемерона, а також дітей прем'єр-міністра Пакистану Наваза Шаріфа;

- **4 квітня** набув чинності договір, укладений між Євросоюзом і Туреччиною, який стосується біженців, що прибули в Європу після 20 березня;

- Федеральне агентство з туризму Російської Федерації заявило про закриття у 2016 році Єгипту та Туреччини для російських туристів.

Росія зупинила авіасполучення з Єгиптом, після того як в жовтні 2015 року над Сінаєм в результаті теракту розбився літак російської авіакомпанії «Когалімавіа». У листопаді у РФ загострилися відносини з Туреччиною, коли остання збила російський Су-24 над своєю територією. Після цього Ростуризм заборонив турфірмам продавати росіянам путівки в Туреччину.

1.1.2. Наявність військових конфліктів та війн у світі

Станом на 07.04.2016 конфліктні ситуації та війни спостерігаються орієнтовно у 67 країнах світу та окремих регіонах, у тому числі: у Африці – 29,

в Азії – 16, в Європі – 3, у Південній Америці – 4, у Північній Америці – 1 та на Близькому Сході – 7.

Гарячі ситуації спостерігаються у 26 країнах та окремих територіях, в тому числі:

- в Африці – у 13 країнах:

ДР Конго, Малі, Судан, Сомалі і Туніс – війна проти терористичних угруповань;

Єгипет, Камерун і Нігерія – війна проти ісламістських бойовиків;

Бурунді, Лівія, Південний Судан і Мозамбік – громадянська війна;

ЦАР – сутички між мусульманами і християнами;

- в Азії – у 4 країнах:

Афганістан, Пакистан і Філіппіни – війна проти ісламістських бойовиків;

Бірма – війна проти повстанських груп;

- в Європі – у 3 країнах:

Росія – бойові дії проти ісламістських бойовиків у Чечні та Дагестані;

Україна – війна проти терористичних угруповань;

невизнана Республіка Нагірний Карабах – бойові дії між збройними силами Азербайджану та Вірменії;

- у Південній Америці – у 1 країні:

Колумбія – війна проти терористичних угруповань;

- у Північній Америці – у 1 країні:

Мексика – війна проти наркокартелів;

- на Близькому Сході – у 5 країнах:

Ірак, Ізраїль, Ємен – війна проти ісламістських бойовиків;

Туреччина – війна проти терористичного угруповання;

Сирія – громадянська війна.

Найбільший резонанс впродовж останнього тижня отримали такі події:

Азербайджан-Вірменія – у ніч на суботу, 2 квітня, почалися бойові дії в декількох напрямках зони карабахського конфлікту.

За даними ООН, станом на 3 квітня внаслідок загострення конфлікту в Нагорному Карабасі загинули 33 людини, більше 200 поранені.

У цілому в селах, яких торкнулися бойові дії, проживають близько 14,4 тисячі осіб.

Уряд Азербайджану інформував, що внутрішнього переміщення людей немає, в той час як з боку Вірменії 50 чоловік попросили притулок у Єревані. Обидва уряди оголосили, що не потребують міжнародної гуманітарної допомоги.

Раніше Міноборони Азербайджану підтвердило загибель 12 своїх військовослужбовців внаслідок загострення конфлікту в Нагірному Карабасі. В свою чергу, президент Вірменії Серж Саргсян підтвердив загибель 18 вірменських військовослужбовців.

Ірак – ВПС міжнародної коаліції під егідою США 4 квітня знищили штаб-квартири «ІДІЛ» в іракському місті Мосул.

Однією із штаб-квартир ісламістів було захоплене ними у 2014 році турецьке консульство. Знищені коаліцією штаб-квартири використовувалися лідерами ІД, а також грали роль зброярень.

Сирія – сирійська урядова армія звільнила місто Ель-Карьятейн (в провінції Хомс на заході Сирії).

Підрозділи армії і ополчення в неділю, 3 квітня, взяли під повний контроль північні квартали. Під час виходу з Ель-Карьятейна терористи заклали вибухівку. Армія приступила до розмінування підходів до міста.

1.1.3. Наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, в країнах, що мають спільні з Україною кордони

Республіка Білорусь

За повідомленнями Міністерства надзвичайних ситуацій Республіки Білорусь, надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, впродовж минулого тижня у районах, що межують з кордонами України, не зафіксовано.

Республіка Молдова

Впродовж останнього тижня за даними Служби цивільного захисту і надзвичайних ситуацій Молдови наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Разом з тим, 1 квітня стало відомо про те, що парламент Молдови проголосував за проведення прямих виборів президента країни і призначив їх на 30 жовтня.

Раніше, 4 березня, Конституційний суд Молдови заявив про відновлення права громадян на всенародне обрання президента, оскільки процедуру внесення поправок до Конституції, прийнятих парламентом 15 років тому, про зміну способу обрання президента, визнано незаконною. Понад 83% громадян Молдови підтримують обрання президента прямим голосуванням.

Російська Федерація

У регіонах, що межують з Україною за повідомленнями МНС Російської Федерації наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Республіка Польща

У регіонах Польщі, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Разом з тим, Центральне розвідувальне управління США попередило Агентство внутрішньої безпеки Польщі про високу імовірність терористичних актів у Варшаві.

ЦРУ допускає, що теракти можуть статися під час Всесвітніх днів молоді між 27 і 31 липня.

Румунія

У регіонах Румунії, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Словацька Республіка

У регіонах Словацької Республіки, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

Угорщина

У регіонах Угорщини, які межують з Україною, впродовж останнього тижня наявність надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних, які б могли призвести до переміщення населення, не зафіксовано.

1.1.4. Основні шляхи постачання нелегальних мігрантів у Світі

За даними МОМ, оприлюдненими станом на 07 квітня, з початку року до Європи Середземним морем прибули 172 944 мігрантів, що на 3 884 осіб більше, ніж станом на 30.03.2016.

Із загальної кількості прибулих до Європи нелегальних мігрантів 152 633 прибуло на територію Греції, 19 636 до Італії, 648 до Іспанії та ще 27 до Кіпру при цьому 714 осіб загинули чи пропали безвісти, намагаючись досягти європейських країн, що на 94 осіб більше, порівняно з даними станом на 30.03.2016.

Мета мігрантів, що прибувають до Європи залишається незмінною – отримання статусу біженця та соціальних пільг у Великобританії, Німеччині, Швеції, Франції, Норвегії та інших розвинених країнах ЄС.

Основними маршрутами проникнення нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу до ЄС через є такими:

1) **«Східний маршрут»:** Україна та/або Румунія – Словачія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

2) **«Східний Середземноморський маршрут» (складова так званого «Балканського маршруту»):** через Середземне море та/або через Турцію до Греції – Македонія – Сербія – Словачія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

3) **«Західний Балканський маршрут» (складова так званого «Балканського маршруту»):** Греція – Албанія – Чорногорія та/або Сербія – Хорватія – Словенія та/або Угорщина – Австрія – Німеччина;

4) **«Центральний Середземноморський маршрут»:** через Середземне та Іонічне моря до Італії – Франція – Великобританія;

5) **«Маршрут Апулія та Калабрія»:** через Середземне море та/або через Турцію до Греції - через Середземне море до Італії – Франція – Великобританія;

6) **«Західний Середземноморський маршрут»:** через Середземне море до Іспанії – Франція – Великобританія;

7) **«Західний Африканський маршрут»:** по Атлантичному океану до Канарських іспанських островів;

8) **«Північний маршрут»:** Росія – Норвегія.

З 4 квітня вступила у дію угода між ЄС та Туреччиною щодо розподілу біженців. Згідно цієї угоди людей без офіційного статусу біженця

починають депортувати в Туреччину, а з її території в Європу перевезуть стільки ж легальних, з уже оформленими документами, сирійців.

Їх будуть перевозити на поромах з порту Мітіліні на острові Лесбос у турецький порт Дікелі. На борту кожного мігранта буде супроводжувати поліцейський: влада боїться масових втеч.

Депортація загрожує тим людям, чиї заяви про надання притулку були визнані неприйнятними, і тих, хто не попросив захисту. Це стосується всіх мігрантів, які прибули до ЄС після 20 березня.

Це, в першу чергу, мігранти з Афганістану, Пакистану і Марокко. Одночасно з Туреччини в Євросоюз переселять таку ж кількість сирійців — обмін відбуватиметься один на одного.

На першому етапі протягом трьох днів, з 4 по 6 квітня, планується переселити 750 нелегальних біженців і мігрантів.

Одне з суден буде здійснювати по два рейси в день і перевозити 200 мігрантів в день, інше — один рейс з 50 мігрантами. Згідно з договором оренди, мігрантам і супроводжувачим їх поліцейським будуть запропоновані бутерброди, соки і вода.

Вартість повернення нелегальних іммігрантів будуть покриватися з бюджету Євросоюзу.

4 квітня перша група сирійських мігрантів у кількості 35 осіб прибула до Німеччини з Туреччини в рамках договору між Євросоюзом і Анкарою.

Кілька сирійських сімей спочатку будуть розміщені в таборі в Нижній Саксонії.

Також депортацію мігрантів в понеділок почала Греція. До Туреччини прибули перші пороми з мігрантами. В країну прибули 131 осіб, в основному це пакистанці. Всього в Туреччину з Греції в понеділок 4 квітня повинні прибути 202 осіб.

У той же час президент **Туреччини** Реджеп Тайіп Ердоган заявив, що Анкара може припинити виконання договору з Євросоюзом з прийому мігрантів, якщо ЄС не виконає свої зобов'язання за угодою.

Разом з тим напередодні початку вступу в дію угоди між ЄС та Туреччиною щодо біженців, в середовищі мігрантів розпочалися хвилювання, які місцями переростали у бійки та безлади.

Так, 1 квітня на грецькому острові Хіос сталася бійка між мігрантами. Протистояння відбулося між афганською та сирійською групами.

У лікарнях з травмами різного ступеня тяжкості перебуває 5 людей.

У **грецькому** порту Пірей сталися сутички після того як влада поінформувала мігрантів про евакуацію з тимчасового наметового табору.

Мігрантів збиралися перевезти в спеціально побудовані табори поблизу Афін. Люди також проводили сидячу акцію протесту у порту з вимогою відкрити північний кордон країни.

Один з протестувальників погрожував кинути немовлям у чиновників берегової охорони, які завадили йому розгромити один з припаркованих автомобілів. Зрештою, дитину повернули матері.

В порту під відкритим небом в даний час мешкають більше 4,7 тис. мігрантів. Переважна більшість з них не хоче перебиратися в спеціально облаштовані табори, побоюючись обмежень.

Натомість влада **Австрії** заявляє, що готова розгорнути війська на кордоні з Італією, аби зупинити потік мігрантів, які намагаються потрапити до Європи.

Через перевал Бреннер проходить один з маршрутів для мігрантів, які намагаються потрапити на північ Європи. Минулого року тисячі мігрантів, які припливли на човнах на південь Італії, проникли на територію Австрії саме через Бреннер.

Разом з тим, організація охорони кордонів ЄС Frontex попередила, що для належного виконання обов'язків їй не вистачає персоналу. Країни-члени ЄС погодили напрямок лише 700 співробітників і 44 експертів з питань реадмісії, проте, в середині березня організація просила надати 1500 поліцейських і 50 експертів з реадмісії.

Експерти правозахисної організації Amnesty International (AI) 1 квітня оприлюднили звіт, у якому йдеться про масові факти примусового повернення біженців із Туреччини до Сирії.

Як стверджує AI, із середини січня кількість повернутих до Сирії мігрантів, у тому числі жінок і дітей, досягнула кількох тисяч. Іноді кількість таких відправлених назад до Сирії шукачів притулку сягає 100 осіб, подібні групи завертають назад ледь не щодня.

Факти депортації зафіксовані, зокрема, на тлі прийняття ЄС і Туреччиною на екстреному саміті у Брюсселі 18 березня угоди, згідно з якою Анкара прийме у себе мігрантів, які з 20 березня нелегально дістались Греції, а держави ЄС розподілять 72 тисячі біженців з турецької території.

Спостереження експертів правозахисної організації на сирійсько-турецькому кордоні свідчать про те, що Туреччина далеко не «безпечна третя країна» для біженців. Крім того, у таких діях вони вбачають «порушення міжнародного права».

Тож, на погляд правозахисників, країни-члени ЄС мають негайно закликати Анкару надати захист біженцям та покласти край порушенням прав людини. А поки цього не сталося, ЄС не слід «без розбору відправляти тих, хто шукає захисту» з Греції назад до Туреччини, додають в організації.

Разом з тим, нідерландський Міжнародним центром протидії тероризму (ICST) на тлі нещодавніх терористичних актів у Брюсселі опублікував результати своїх досліджень щодо загроз внутрішній безпеці Європи.

Так, згідно даних досліджень, з Євросоюзу для участі у бойових діях на території Сирії та Іраку виїхали приблизно 4200 осіб, з яких згодом близько третини повернулись назад.

За статистикою, більшість колишніх найманців мешкають у Бельгії, Франції, Німеччині та Великобританії.

Як вказують автори дослідження, мотиви повернення більшості прихильників радикального ісламу до Європи невідомі. Експерти вважають, що

частина з них була травмована реаліями у Сирії та Іраку та відчуває каяття. Інші ж, навпаки, повернулись додому з метою організації терактів та вербування нових бойовиків.

1.2. Внутрішні показники

1.2.1. Наявність в Україні надзвичайних ситуацій, у тому числі кліматичних.

Згідно з офіційною інформацією, розміщеною на офіційному інформаційному порталі Державної служби з надзвичайних ситуацій України надзвичайних, подій, які б призвели до можливого переселення людей протягом 1 – 7 квітня на території України не зафіксовано.

1.2.2. Події у районах проведення Антитерористичної операції.

Звітний тиждень відзначився ескалацією бойових дій в зоні проведення АТО.

Мал. 1 – Мапа АТО станом на 00 годин 08.04.2016

Загалом протягом тижня (1 – 7 квітня) НЗФ, використовуючи БМП, великокаліберні кулемети, гранатомети, стрілецьку зброю, а також заборонене Мінськими угодами важке озброєння (82-мм і 120-мм міномети, САУ), **387** рази порушили умови режиму припинення вогню, внаслідок чого **3** українських

військовослужбовців загинули, **34** – отримали поранення та **2** військовослужбовці потрапили в полон.

Наразі у лавах НЗФ залишається на низькому рівні військова дисципліна та морально-психологічний стан особового складу.

Так, за інформацією Головного управління розвідки Міністерства оборони України (далі – ГУР МОУ), 1 квітня, перебуваючи в стані сильного алкогольного сп'яніння, вийшли на власне мінне поле та підірвались на міні направленої дії (МОН-50) два військовослужбовці 3 мотострілецького батальйону 9 окремого штурмового мотострілецького полку морської піхоти (Новоазовськ), один з яких загинув.

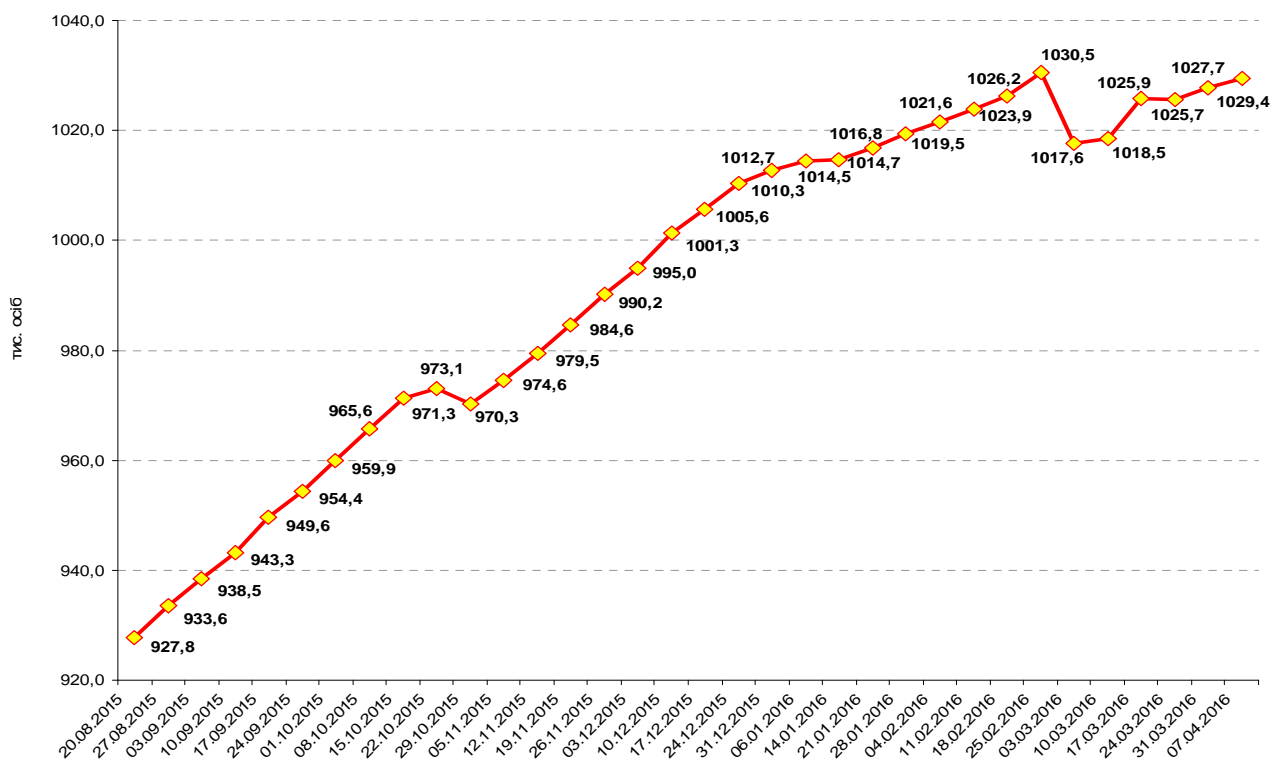
Також, усвідомлюючи небезпеку участі в активних бойових діях, особовий склад намагається уникнути направлення на передові позиції. Збільшується кількість випадків навмисного пошкодження бойової техніки у з'єднаннях 2 АК (Луганськ) ЗС РФ, 4 квітня на полігоні у районі м. Красний Луч (Луганська обл.), під час проведення батальйонного тактичного навчання з подоланням водної перешкоди, військовослужбовці 7 окремої мотострілецької бригади (Дебальцеве) втопили чотири бойових машини піхоти, з яких три потребують довготривалих ремонтно-відновлювальних робіт.

5 квітня біля н.п. Новоазовськ двоє військовослужбовців 9 окремого штурмового мотострілецького полку морської піхоти 1 АК ЗС РФ розстріляли трансформаторну підстанцію на автомобільній заправці через відмову власника заправити їх автомобіль, що призвело до збільшення невдоволеності населення тимчасово окупованих територій сходу України присутністю та діями російських окупаційних військ.

Протягом звітного тижня військовою розвідку зафіксовані чергові факти постачання з території Російської Федерації зброї та боєприпасів для потреб 1 і 2 АК ЗС РФ – загалом щонайменше 1 ешелон (3 платформи з військовою технікою та 3 вагони з боєприпасами), 21 вантажний автомобіль з боєприпасами, 8 паливозаправників та 2 080 тонн паливно-мастильних матеріалів.

1.2.3. Кількість внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України.

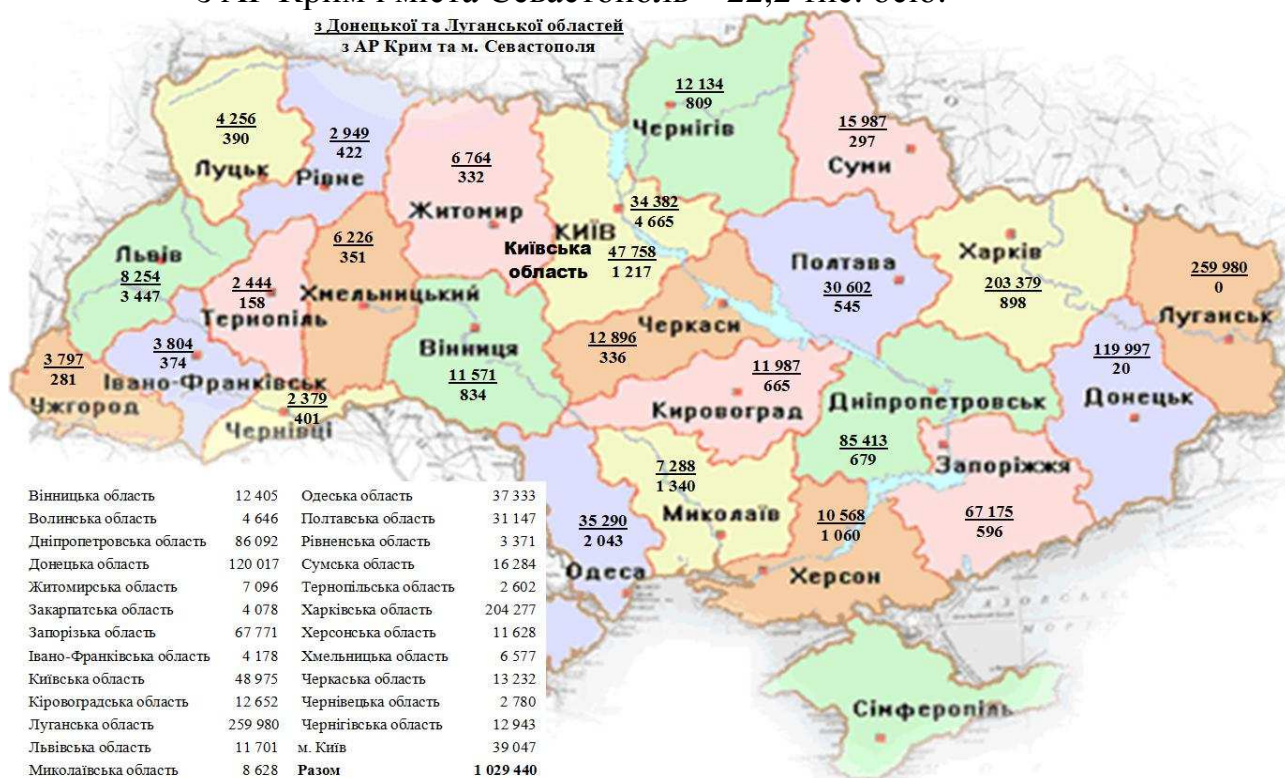
Згідно з оперативною інформацією Міжвідомчого координаційного штабу з питань соціального забезпечення громадян України, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції та тимчасово окупованої території, у період 1 – 7 квітня кількість тимчасово розміщених громадян України, які переміщені з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, зменшилася на **1,7** тис. осіб (0,2 %). Із загальної кількості вказаних осіб 98,8 % – переселенці з Донецької та Луганської областей.

Мал. 2 – Кількість переселених осіб з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів за наростаючим підсумком.

Станом на 07.04.2016 з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції до інших регіонів загалом переселено 1 029,4 тис. осіб (637,5 тис. сімей), у тому числі:

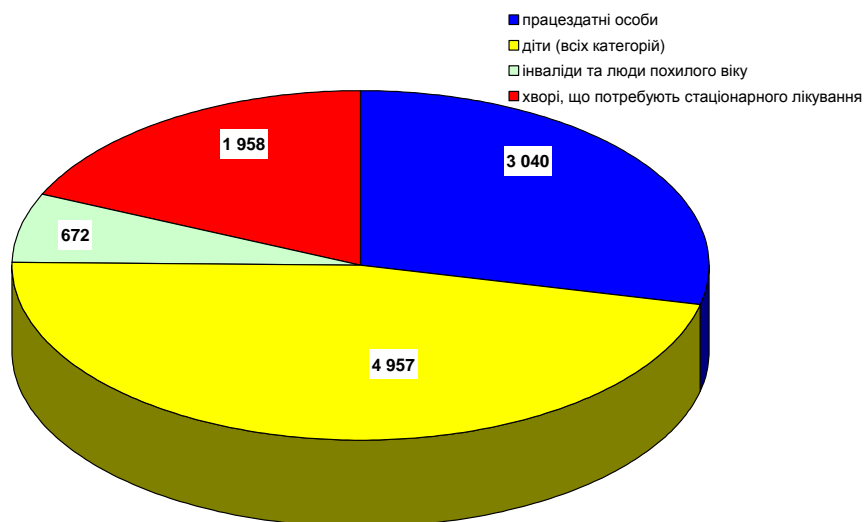
- з Донецької і Луганської областей – 1 007,3 тис. осіб;
- з АР Крим і міста Севастополь – 22,2 тис. осіб.

Мал. 3 – Розподіл внутрішньо переміщених осіб за регіонами переселення.

Найбільші потоки внутрішнього переміщення осіб з районів проведення АТО спрямовані у східні та центральні регіони України (Луганська, Харківська, Донецька, Дніпропетровська, Запорізька області та м. Київ).

За інформацією ДСНС України місцевими органами виконавчої влади на даний час визначено 647 об'єктів різної форми власності, в яких можливе розміщення 11,3 тис. внутрішньо переміщених осіб.

Мал. 4 – Можливості розміщення внутрішньо переміщених осіб за категоріями (осіб).

1.2.4. Зміни в законодавстві

Указом Президента України «Про внесення зміни до статті 1 Указу Президента України від 19 липня 2005 року № 1107» від 06.04.2016 №129/2016 встановлено з 1 червня 2016 року безвізовий режим в'їзду в Україну для громадян Японії, які користуються дипломатичними паспортами, є працівниками дипломатичного представництва або консульської установи Японії в Україні та в'їжджають в Україну для довгострокового перебування з метою виконання своїх службових обов'язків, і членів їх сімей.

II. ВПЛИВ ЗНАЧЕНЬ ОКРЕМИХ ПОКАЗНИКІВ МОНІТОРИНГУ МІГРАЦІЙНИХ РИЗИКІВ НА МІГРАЦІЙНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

2.1. У сфері внутрішньої міграції

Ризик посилення обсягів внутрішньої міграції населення з тимчасово окупованої території України та районів проведення АТО.

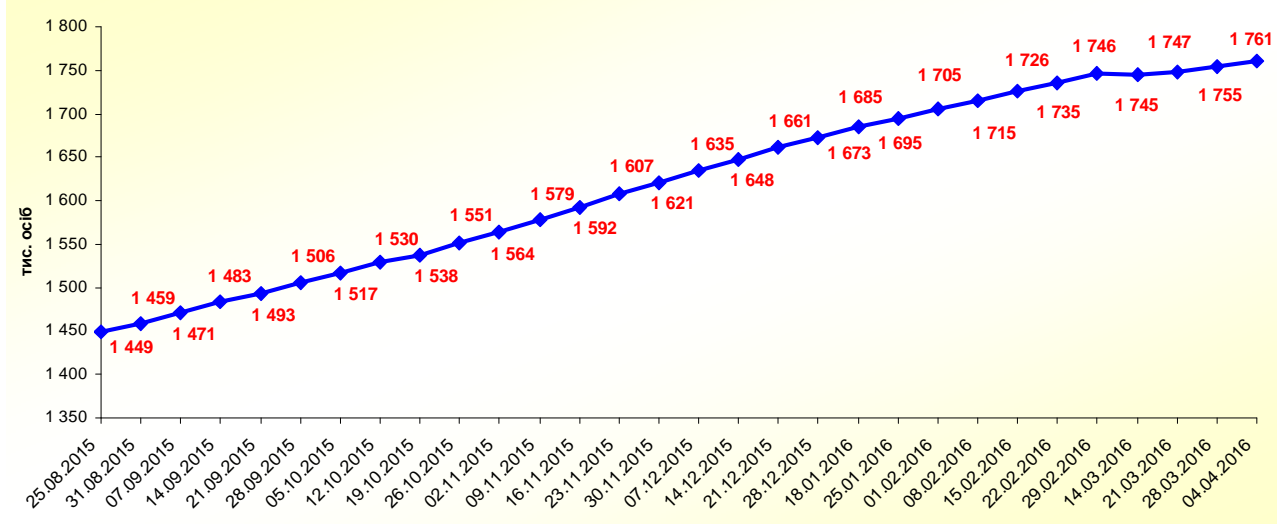
Як уже зазначалося вище, впродовж останнього тижня (1 – 7 квітня) кількість внутрішньо переміщених осіб в Україні збільшилася на 1,7 тис. осіб.

Наведене пояснюється тим, що, незважаючи на роботу ремонтних бригад з відновлення інфраструктури в окремих районах Донецької та Луганської областей, а також гуманітарну допомогу благодійних організацій, соціально-гуманітарна обстановка в зоні проведення АТО залишається дуже складною.

Як повідомили у Всесвітній продовольчій програмі, ситуація в окремих районах Донецької та Луганської областей призвела до того, що

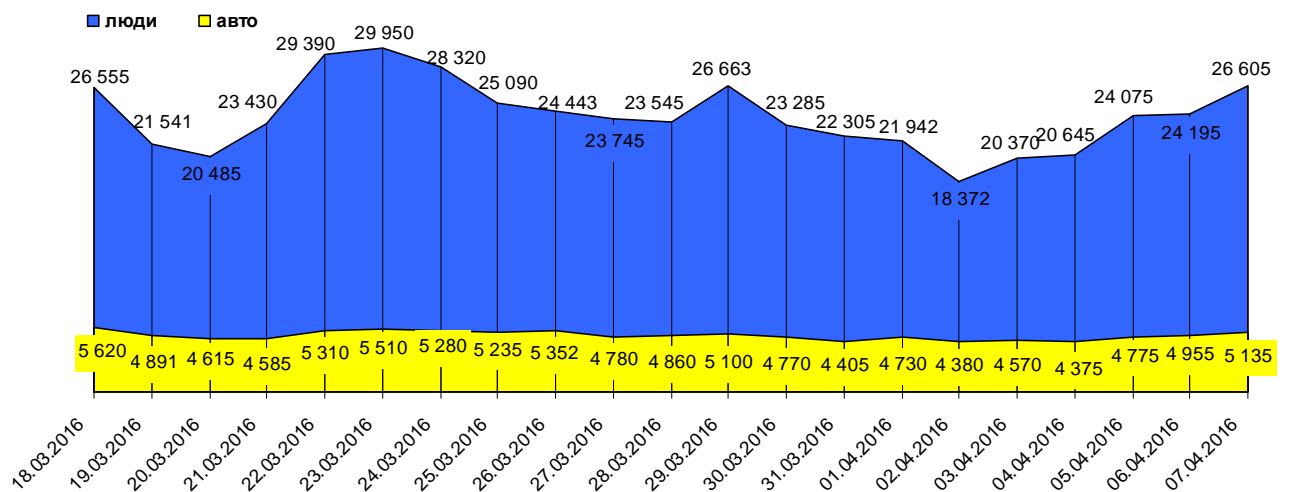
1,5 млн громадян України зіткнулися з загрозою голоду, з них 300 тис. осіб відчують гостру нестачу продовольства і потребують термінової допомоги.

Згідно з інформацією Міністерства соціальної політики України станом на 4 квітня структурними підрозділів соціального захисту населення обласних та Київської міської державних адміністрацій відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» взято на облік 1 761 тис. переселенців (1 407,4 тис. сімей) з зони проведення АТО і Криму.

Мал. 5 – Кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб станом на 04.04.2016.

Протягом останнього тижня збереглася тенденція до повернення осіб у зону АТО з Російської Федерації.

Мал. 6 – Пасажиро-транспортний потік в контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення АТО.

Так, згідно Щотижневого огляду від місії спостерігачів ОБСЄ на російських контрольно-пропускних пунктах Гуково і Донецьк станом на 5 квітня, протягом звітного тижня середній чистий потік через зазначені КПП склав -118 (тобто переважає рух з Російської Федерації до України), середній

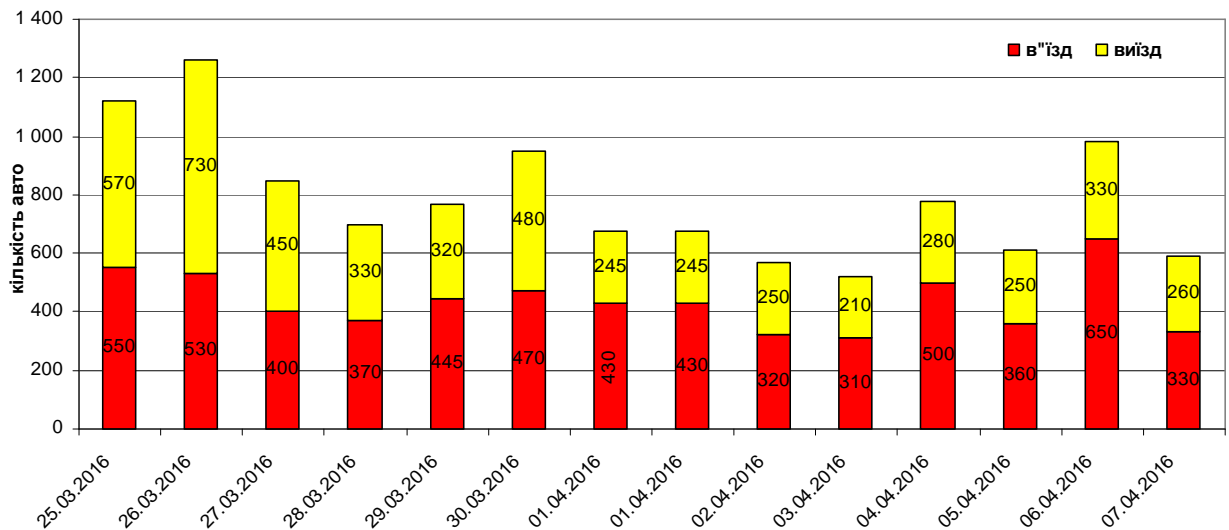
обсяг транскордонного руху зменшився з 10,4 тис. до 9,5 тис. входів/виходів на день.

Протягом звітної періоду, кількість чоловіків і жінок в одязі військового зразка, які перетинають кордон в обох напрямках, збільшилася на з 165 до 180 осіб. Ці люди перетинали кордон як індивідуально так і в групах, на приватних автомобілях, автобусах, а також пішки.

Більшість транспортних засобів, які перетинають кордон мають номерні знаки, видані в Україні (Луганської області), у тому числі низка автопоїздів і міжміських автобусів, які курсують між Україною (Луганська область) та містами Російської Федерації.

За інформацією Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ), протягом звітної тижня зменшився пасажиро-транспортний потік на контрольних пунктах в'їзду-виїзду на лінії розмежування в зоні проведення антитерористичної операції на сході України (далі – КПВВ).

Разом зі зменшенням пасажиро-транспортного потоку на КПВВ, протягом тижня зменшилися також черги на пунктах в'їзду-виїзду.

Мал. 7 – Кількість транспортних засобів, які очікували у контрольних пунктах в'їзду-виїзду на оформлення для перетину лінії розмежування.

За інформацією, яку на сторінці у Facebook повідомив прес-центр штабу АТО з метою збереження життя та здоров'я цивільного населення, яке перетинає цей пункт пропуску, командуванням штабу АТО на території Донецької та Луганської областей прийнято рішення з 8 квітня тимчасово закрити КПВВ «Станиця Луганська».

Контрольний пункту в'їзду-виїзду «Станиця Луганська» буде відкрито по закінченню провокаційних обстрілів НЗФ і стабілізації обстановки.

Зважаючи на складний соціально-економічний стан на Кримському півострові та у окремих районах Донецької та Луганської областей протягом звітної тижня зберігся насторожуючий рівень ризику збільшення обсягів внутрішньої міграції.

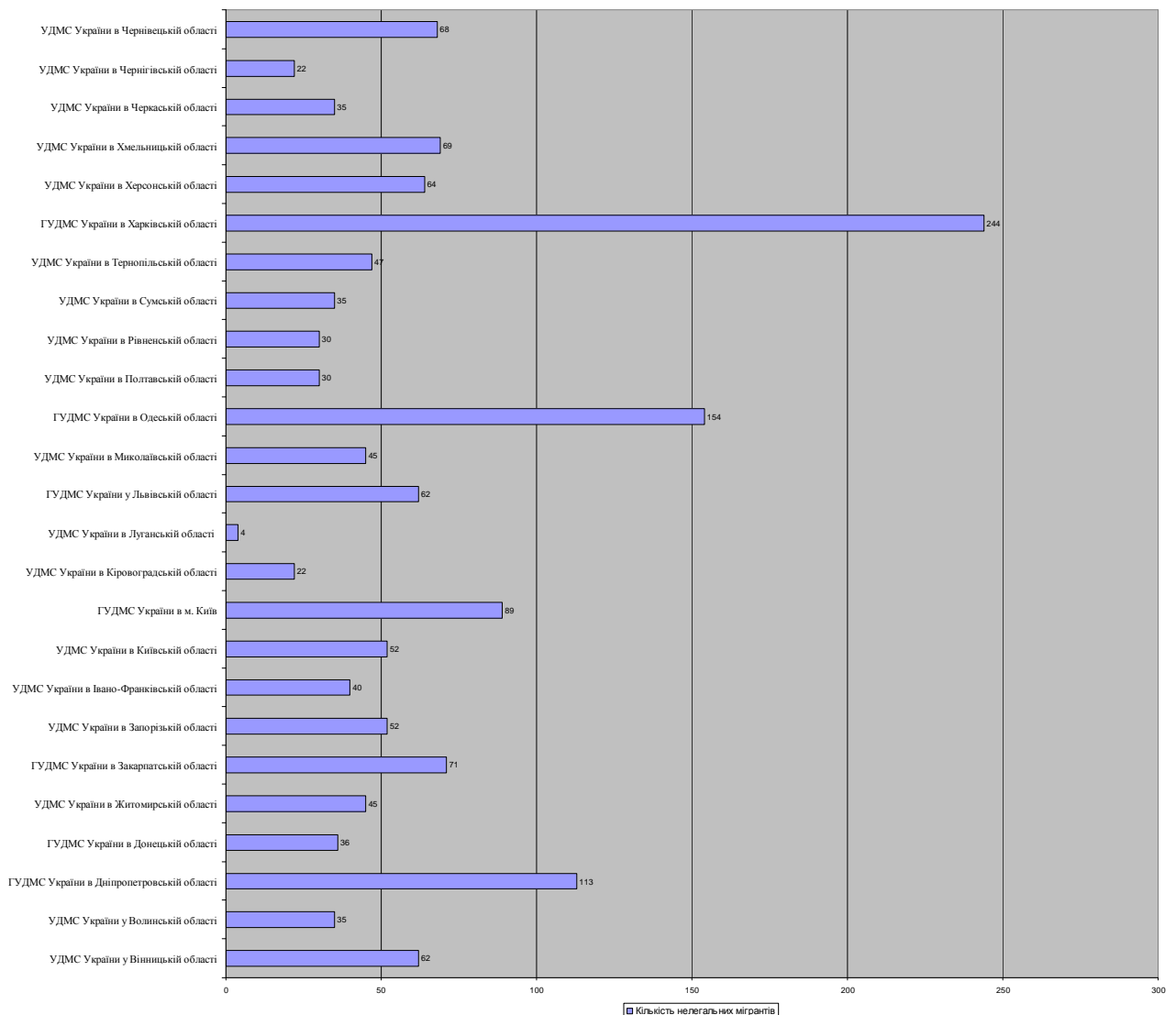
2.2. У сфері нелегальної (незаконної) міграції

Ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців та ОБГ на територію України.

Із запровадженням країнами ЄС жорстких заходів реагування на факти незаконної міграції, південні та західні регіони України, аналогічно до Угорщини, Македонії, Сербії, Італії, Хорватії та Греції можуть стати транзитними пунктами для нелегалів на шляху до розвинених країн ЄС.

У період з 21 березня по 3 квітня 2016 року органами ДМС спільно з підрозділами Нацполіції, СБУ, Держприкордонслужби та місцевих органів влади проводилися цільові профілактичні заходи щодо нагляду та контролю за виконанням законодавства в міграційній сфері під умовною назвою «Мігрант».

Географія виявлення органами ДМС нелегальних мігрантів, станом на 07.04.2016

Мал. 8. – Географія виявлених органами ДМС нелегальних мігрантів станом на 07.04.2016

У результаті проведених заходів було виявлено 757 нелегальних мігрантів, відносно 666 прийнято рішення про примусове повернення, 46 іноземців примусово видворено, 32 іноземці розміщено до ПТП,

81 іноземцю заборонено в'їзд в Україну, 28 іноземцям скорочено строк тимчасового перебування в Україні.

На правопорушників накладено штрафів на суму понад 1,2 млн. грн., стягнуто штрафів на суму більше 1 млн. гривень.

Станом на 07.04.2016 органами ДМС виявлено 1 526 нелегальних мігрантів, у тому числі 150 – впродовж минулого тижня. Детальна інформація щодо географії виявлення нелегальних мігрантів органами ДМС наведена у малюнку 8.

Також органами ДМС впродовж минулого тижня виявлено 499 іноземців та осіб без громадянства, які порушили правила перебування в Україні.

Наразі головним фактором відсутності масового напливу нелегальних мігрантів з країн Африки та Азії в Україну є настання несприятливих кліматичних умов, незручне географічне розташування по відношенню до основних шляхів міграції у ЄС, наявність військового конфлікту на Сході України та невпинне зниження прожиткового рівня населення України.

Короткостроковий прогноз: враховуючи зниження напруги у районах проведення АТО, погіршення кліматичних умов та наростання спротиву мігрантам у країнах-членах ЄС, ризик збільшення фактів незаконного проникнення іноземців на територію України є насторожуючим.

2.3. У сфері надання притулку

Ризик зростання звернень громадян, у країнах походження яких відбуваються дії, що перешкоджають нормальному проживанню людей, із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує захисту.

За січень-лютий 2016 року за отриманням захисту в Україні звернулися 87 осіб. Найбільша кількість шукачів притулку в Україні у 2015 році були вихідцями з Афганістану – 30, Сирії – 9, Шрі-Ланка – 7 та Узбекистан – 6.

У поточному році, станом на 07.04.2016, органами ДМС прийнято 169 рішень відносно осіб, які звернулися за притулком в Україні, з яких 6 рішень – про надання статусу особи, яка потребує додаткового захисту, 111 рішень – про відмову у наданні захисту та 52 рішень про втрату/позбавлення/скасування статусу шукача захисту наданням статусу осіб.

Для порівняння – впродовж усього 2015 року ДМС прийнято 920 рішень стосовно шукачів притулку, з яких про визнання біженцем – 49 рішень, про визнання особою, яка потребує додаткового захисту – 118 рішень, про відмову у наданні захисту – 599 рішень та про втрату/позбавлення/скасування статусу особи, якій надано притулок – 154 рішення.

З огляду на те, що у країнах походження шукачів притулку в Україні тривають активні бойові дії, і те, що держави-члени ЄС закривають власні кордони для нелегальних мігрантів з країн Північної Африки та Близького Сходу, в Україну у будь-який момент може хлинути потік мігрантів, утому числі тих, що прямують до держав-членів ЄС.

Короткостроковий прогноз: враховуючи наявність триваючих військових конфліктів у країнах Близького Сходу і Північної Африки,

зростання проблем з продовольством у країнах міграційного ризику та наростання спротиву мігрантам у державах-членах ЄС, рівень збільшення потоків шукачів захисту в Україні наразі знаходиться в допустимих межах.

2.4. У сфері трудової міграції

Ризик необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні та негативного впливу трудових мігрантів на ринок праці в Україні.

Міжнародний валютний фонд погіршив прогноз щодо росту економіки України та інфляції.

В агентстві заявляють, що цього року економіка держави зросте лише на 1,5%, а не на 2%, як передбачалося раніше. Понад те, рівень інфляції становитиме 15,1%, замість обіцяних 12%.

Попри це, індекс безробіття залишиться таким самим і складатиме 9,2%.

В МВФ навіть такий незначний ріст економіки вважають позитивним фактором розвитку країни.

Тим не менш, МВФ й досі вважає конфлікт на Сході держави негативним фактором, який впливає на світову економіку.

Рівень інфляції за підсумками січня-березня 2016 року становив 101,5 %, у тому числі в березні – 101%.

Короткостроковий прогноз: враховуючи викладене та події на Сході України та відсутність передумов для необґрунтованого зростання обсягів трудової міграції в Україні ризик негативного впливу трудових мігрантів на ринок праці в Україні наразі є допустимим.